

Laki

työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) 4 b §, 4 d §:n 1 momentin 2 kohta sekä 19, 19 a, 20, 44, 48 ja 50 §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 b § laeissa 524/2009, 1418/2016 ja 1446/2016, 4 d §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1418/2016, 19, 19 a ja 20 § laissa 603/2013, 44 § laissa 1037/2015, 48 § osaksi laissa 1327/2011 ja 50 § laissa 216/2018, sekä

lisätään lakiin uusi 19 b ja 21 a § seuraavasti:

4 b §

Oikeus saada tietoja viranomaiselta ja muulta julkista tehtävää hoitavalta

Työsuojeluviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä välttämättömiä tietoja valvonnan kohdentamiseksi tai yksittäisessä valvontatapauksessa tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) ja työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamisen sekä työolosuhteiden ja ulkomaalaisen työvoiman käytön valvomiseksi:

1) viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 1, 4 ja 7 kohdassa tarkoitetulta viranomaiselta;

2) Eläketurvakeskukselta, Työllisyysrahastolta ja Tapaturmavakuutuskeskukselta;

3) eläkelaitokselta ja tapaturmavakuutusyhtiöltä, siltä osin kuin eläkelaitoksen ja tapaturmavakuutusyhtiön tiedot voidaan luovuttaa Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetussa laissa (1207/2010) tarkoitetulla velvoitteidenhoitoselvityksellä.

Työsuojeluviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada Finanssivalvonnalta Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 71 a §:ssä tarkoitettujen työsopimussuhteessa olevien henkilöiden suojaamiseksi tarvittavia tietoja.

4 d §

Oikeus luovuttaa tietoja viranomaiselle ja muulle julkista tehtävää hoitavalle

Työsuojeluviranomaisella on oikeus luovuttaa oma-aloitteisesti salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä tietoja epäilemästään laiminlyönnistä tai epäkohdasta, jonka työsuojeluviranomainen on havainnut tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain tai työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamisen taikka ulkomaalaisen työvoiman käytön valvonnan yhteydessä:

2) Eläketurvakeskukselle, Työllisyysrahastolle, Tapaturmavakuutuskeskukselle, Kansaneläkelaitokselle ja työttömyyskassalle;

4 luku

Teknisten laitteiden turvallisuuden valvonta

19 §

Teknisen laitteen markkinoilta ja käytöstä poistaminen

Ministeriö voi 18 §:ssä tarkoitetussa päätöksessään velvoittaa teknisen laitteen valmistajan, maahantuojan tai myyjän taikka muun, joka on luovuttanut teknisen laitteen markkinoille tai käyttöön, poistamaan sen markkinoilta, ja jos tekninen laite on luovutettu käyttöön, ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin sen poistamiseksi käytöstä. Ministeriö voi kohdistaa päätöksen myös muuhun luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön, jolla on teknisten laitteiden valmistamiseen, markkinoilla saataville asettamiseen tai käyttöön ottamiseen liittyviä velvoitteita.

19 a §

Teknisen laitteen hävittäminen

Jos 18 tai 19 §:ssä tarkoitettuja kieltoja ja määräyksiä ei voida pitää riittävinä ja tekninen laite voi aiheuttaa vakavan riskin henkilöille tai omaisuudelle, ministeriö voi määrätä valmistajan, maahantuojan, myyjän tai muun teknisen laitteen markkinoille tai käyttöön luovuttaneen hävittämään hallussaan olevan tai tälle palautetun laitteen. Jos teknisen laitteen hävittäminen ei ole tarkoituksenmukaista, ministeriö voi määrätä laitteen tehtäväksi käyttökelttomaksi tai muusta vastaavasta menettelystä. Ministeriö voi kohdistaa päätöksen myös muuhun luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön, jolla on teknisten laitteiden valmistamiseen, markkinoilla saataville asettamiseen tai käyttöön ottamiseen liittyviä velvoitteita.

19 b §

Verkkorajapintaan liittyvät toimivaltuudet

Jos tekninen laite aiheuttaa vakavan riskin henkilöiden terveydelle, turvallisuudelle tai omaisuudelle ja se on välttämätöntä vakavan riskin poistamiseksi, ministeriö voi määrätä palveluntarjoajan poistamaan tekniseen laitteeseen viittaavaa sisältöä verkkosivustoltaan tai muulta vastaavalta markkinavalvonnasta ja tuotteiden vaatimustenmukaisuudesta sekä direktiivin 2004/42/EY ja asetusten (EY) N:o 765/2008 ja (EU) N:o 305/2011 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1020 3 artiklan 15 kohdassa tarkoitettulta verkkorajapinnalta tai antamaan loppukäyttäjille selkeän varoituksen verkkorajapintaan pääsyn yhteydessä.

Jos 1 momentissa tarkoitettua määräystä ei ole noudatettu, ministeriö voi määrätä palveluntarjoajan rajoittamaan pääsyä verkkorajapintaan.

Ministeriö voi antaa päätöksen myös väliaikaisena, jolloin se on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu. Ministeriön on ratkaistava asia kiireellisesti.

Ministeriön on ennen 1—3 momentissa tarkoitettua päätöksen antamista varattava päätöksen saajalle sekä luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, jolla on teknisten laitteiden valmistamiseen, markkinoilla saataville asettamiseen tai käyttöön ottamiseen liittyviä velvoitteita, tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

20 §

Tiedottaminen ja tehosteet

Ministeriö voi 18, 19 ja 19 a §:ssä tarkoitetuissa päätöksissään asettaa velvoitteen tiedottaa määräajassa ja määräämällään tavalla päätöksen edellyttämistä toimenpiteistä, tekniseen laitteeseen tai sen käyttämiseen liittyvästä vaarasta sekä laitteen haltijan oikeuksista. Ministeriö voi asettaa valmistajalle, maahantuojalle tai myyjälle velvoitteen tiedottaa myös silloin, kun tekninen laite on todettu vaatimusten vastaiseksi, mutta 18, 19 tai 19 a §:ssä tarkoitettua päätöstä ei tehdä sen vuoksi, että kysymyksessä olevia teknisiä laitteita ei ole enää valmistajan, maahantuojan, myyjän eikä muun teknisen laitteen markkinoille tai käyttöön luovuttaneen hallussa ja tiedottamisvelvollisuuden asettamiselle on painavia turvallisuuteen ja terveyteen liittyviä syitä.

Ministeriö voi määrätä tässä luvussa tarkoitettussa päätöksessä asetetun velvoitteen tehosteeksi uhkasakon tai teettämis- tai keskeyttämisuhan. Uhkasakosta sekä teettämis- ja keskeyttämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa.

Ministeriö voi tässä luvussa tarkoitettussa päätöksessä määrätä, että sitä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Ministeriön on ilmoitettava 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua päätöksestä Euroopan komissiolle ja tarvittaessa muille Euroopan unionin jäsenvaltioille siten kuin ilmoittamisesta unionin lainsäädännössä tai muualla säädetään. Ministeriön on myös huolehdittava vakavan riskin aiheuttavien teknisiä laitteita koskevasta ilmoitusmenettelystä ja muusta tietojen vaihdosta siten kuin asiasta unionin lainsäädännössä tai muualla säädetään.

21 a §

Oikeus hankkia tekninen laite tutkittavaksi valehenkilöllisyyttä käyttäen

Aluehallintovirastolla ja ministeriöllä on oikeus hankkia tekninen laite tutkittavaksi valehenkilöllisyyttä käyttäen, jos se on välttämätöntä teknisen laitteen vaatimustenmukaisuuden valvomiseksi. Mitä 21 §:n 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös, kun tekninen laite on hankittu tutkittavaksi valehenkilöllisyyttä käyttäen.

Valehenkilöllisyyden käytöstä on ilmoitettava valmistajalle, maahantuojalle, myyjälle tai muulle teknisen laitteen markkinoille tai käyttöön luovuttaneelle sekä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 4 artiklan 7 kohdassa tarkoitettulle rekisterinpitäjälle niin pian kuin se on valehenkilöllisyyden käytön tarkoitusta vaarantamatta mahdollista.

44 §

Muutoksenhaku työsuojeluviranomaisen päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään valituksen tekemiseen oikeutetuista, asianomainen työsuojeluvaltuutettu saa valittaa päätöksestä, jolla on myönnetty lupa poiketa työntekijän suojaksi säädetystä vaatimuksesta.

Edellä 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua väliaikaisen käyttökiellon ja 18 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaisen kiellon asettamiseen sekä 19 b §:n 3 momentissa tarkoitettuun väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Yksinomaan täytäntöönpanoa koskevasta hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

Muutoksenhausta aluehallintoviraston antamaan päätökseen, joka koskee työneuvostosta ja eräistä työsuojelun poikkeusluvista annetun lain (400/2004) 9 §:ssä tarkoitettuja poikkeuslupia, säädetään mainitussa laissa.

48 §

Ennakoilmoitusvelvollisuus

Työnantajan tai muun toiminnasta vastaavan on tehtävä ilmoitus työsuojeluviranomaiselle asbestityöstä, muusta kuin tilapäisestä rakennustyöstä ja muusta vastaavasta erityistä tapaturman vaaraa tai terveyden haittaa aiheuttavasta työstä sekä sen luonteesta ja kestosta.

Asbestipurkutyötä koskevan ennakoilmoituksen tulee sisältää työssä käytettävien työntekijöiden nimet, tieto työntekijän terveyden sopivuudesta asbestitiöihin, tieto viimeisimmän työntekijälle tehdyn terveystarkastuksen suorittamispäivämäärästä, tieto tarkastuksen voimassaolosta sekä muut tarpeelliset tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoitettavasta työstä tai toiminnasta, ilmoituksen sisällöstä, ilmoitusajasta ja muista menettelytavoista.

50 §

Rikosasiasta ilmoittaminen ja ilmoituksen käsittely

Jos on todennäköisiä perusteita epäillä, että on tehty työsuojeluviranomaisen valvottavana olevassa laissa tai rikoslain (39/1889) 25 luvun 3 tai 3 a §:ssä, 44 luvun 1 §:n 1 momentin 3 tai 8—10 kohdassa taikka 47 luvussa rangaistavaksi säädetty teko, työsuojeluviranomaisen on tehtävä siitä ilmoitus poliisille esitutkintaa varten. Ilmoitusvelvollisuus koskee rikoslain 25 luvun 3 ja 3 a §:ssä sekä 44 luvun 1 §:n 1 momentin 3 ja 9 kohdassa tarkoitettujen tekojen osalta vain sellaisia, joissa on menetelty työsuhteen vähimmäisehtoja tai työnteon turvallisuutta ja terveellisyyttä koskevien säännösten vastaisesti taikka joissa on kyse työsuojeluviranomaisen valvottavana olevasta teknisestä laitteesta. Ilmoitus voidaan kuitenkin jättää tekemättä, jos tekoa on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleinen etu vaadi ilmoituksen tekemistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvaa tekoa koskevassa esitutkinnassa on työsuojeluviranomaiselle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Syyttäjän on varattava työsuojeluviranomaiselle tilaisuus lausunnon antamiseen ennen syyteharkinnan päättämistä. Asiaa tuomioistuimessa suullisesti käsiteltäessä työsuojeluviranomaisella on läsnäolo- ja puheoikeus.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske rikoslain 47 luvun 6 a §:ssä tarkoitettua luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttöä. Ulkomaalaisen työntekoon liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta ja työsuojeluviranomaisen kuulemisesta säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä marraskuuta 2021.

Helsingissä 5.11.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen